

SANDBERGS SIDA

GÄSS FÖRR OCH IDAG – KARISMAN SOM FÖRSVANN

TEXT OCH BILDER: PÅR SANDBERG

PARSANDBERGVBG@GMAIL.COM

DEN UNGA MAMMAN med de kulörta träningskläderna och gymnastikskorna gjorde några avslutande korrigeringar av klädseln, drog upp ärmnen vid handleden en aning för att titta på klockan och sparkade iväg trehjulingbarnvagnen framför sig. Sedan bar det av längs trottoaraen.

Några hundra meter från henne och barnvagnen stod tusen vitkindade gäss och 58 blåsgäss ute på ett stort fält.

– Vad gör hon, undrade de.

– Räknar, svarade vi.

Och uppe i den stora staden norröver utförde hominiderna odontologiska försök på labradorhundar, vilka sedan avlivades. Har någon av dem hund hemma, labrador kanske, undrade vi.

Den tätt samlade flocken av vitkindade står i en tydlig cirkel ute på fältet. Exakt där, kommer det inom några år att trona fyra till sjuvåningshus. Gässen flyttar och måste flytta på sig.

I mitten av -80-talet alldeles intill bryggan och livräddningskryssasren i Ny Ålesund på västsidan av Spetsbergen, låg en vitkindad gås och ruvade sina ägg uppe på ett stort stenblock. Vitkindad gås på bo, tjoade vi och tittade storögt.

Och idag räknas de i tusental och åter tusental under flera månader av året i stora delar av landet. Ungefär 25 år tog det från upprymdhet och upplevelse till rop om sanitär olägenhet och önskan om skydds jakt.

Avståndet till blåsgästerna från den sibiriska tundran kanske var 60-70 meter. De flyttade sig inte när han kom cyklande utefter vägen och lyfte inte heller när han stannade. Har då även de vant sig redan? Och sedan då, kommer vår fascination över dessa arktiska gäss att försvinna därför att avståndet till dem krymper? Vill minnas att det var Sten Brandberg som någon gång under 40-talet ålade sig fram de sista hundra metrarna mot en sånsvan

på bo i Sjaunjas mygg-och myrmarker, för att inte störa den ytterst vaksamma vita och gulnåbbade sällsyntheten. Idag konstaterar vi den på snöfält i södra delen av landet, ibland i stora skaror. Noterar, räknar och skriver ner och ibland inte ens det.

På 70-talet var det obligatoriskt busstopp vid Varakrysset, på exkursion upp mot markerna runt Hornborgasjön, för att titta på råkorna och deras bo invid vägen i de höga träden. Idag må fan ta dem när de slår sig ner i urbana miljöer.

Och fascination då ,var finns den, var kommer den ifrån? I sällsynthet, i att hitta mönster, i upprepning, i upptäckten av ett speciellt beteende eller kanske bara genom att själv inse att man är med i det stora hjulet som svänger?

Kommer den inifrån blir den i alla fall starkare, då man måste gå halva vägen själv, göra sin egna bilder. Kanske blir det också roligare då – i längden. Vi får se och väga av i slutet. 🏠